

J. S.

Posiedzenia Zespołu Historii Nauki XIX wieku

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 20/3-4, 588-589

1975

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dyskusji zwrócono uwagę, że Instytut Agronomiczny w Marymoncie został zorganizowany na wzór uczelni Thaera. Zainteresowano się także dalszym losem Moeglin po likwidacji Akademii. Przejściowo działała tam doświadczalna stacja rolnicza, a następnie uczelnia rolnicza, przyłączona później do Uniwersytetu Berlińskiego.

Ligia Hayto

POSIEDZENIE ZESPOŁU BADAŃ NAUTOLOGICZNYCH

4 lutego 1975 roku odbyło się we Wrocławiu posiedzenie poświęcone doszkaltaniu i doskonaleniu kadr w gospodarce morskiej w okresie 30-lecia PRL. W czasie posiedzenia prof. dr K. Kubik wygłosił referat pt. *Doszkaltanie i doskonalenie kadr w gospodarce morskiej w latach 1945—1975*. Ponadto przedstawiono dwa komunikaty naukowe: prof. T. Cieśli, pt. *Geneza, rozwój i dorobek Technikum Żeglugi Śródlądowej w 30-leciu PRL* oraz mgra W. Bublewskiego, pt. *Nauka w relacji do wybranych problemów żeglugi przybrzeżnej*.

Poza członkami Zespołu w posiedzeniu brali udział zaproszeni pracownicy nauki oraz przedstawiciele Zjednoczenia Żeglugi Śródlądowej i Stoczni Rzecznych, pedagodzy i słuchacze uczelni. Posiedzeniu przewodniczył prof. dr B. Kaspruwicz.

W dyskusji wskazywano na celowość podjętych badań, a zwłaszcza na ich powiązanie z praktyką gospodarczą. Posiedzenie było dobrym przykładem współpracy przedstawicieli nauki, gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej.

Walenty Aleksandrowicz

POSIEDZENIA ZESPOŁU HISTORII NAUKI XIX WIEKU

W pierwszym półroczu 1975 odbyły się trzy posiedzenia pod przewodnictwem prof. Mariana Serejskiego. Uczestnikami ich — poza pracownikami Zakładu — byli zaproszeni goście ze środowisk naukowych Warszawy, Torunia, Łodzi i Krakowa.

Na pierwszym posiedzeniu (5 lutego) mgr Wiesław Mincer z Uniwersytetu M. Kopernika przedstawił swe uwagi na marginesie artykułu M. D. Kinga: *Reason, Tradition and the Progressiveness of Science* („History and Theory” X, nr 1). Dyskusja dotyczyła najbardziej ogólnej problematyki metodologicznej, związanej z całościowym ujmowaniem dziejów nauki. Omawiano następujące zagadnienia: sprawa czynnika subiektywnego w historii nauk społecznych i próby jego wyeliminowania (prof. M. Serejski); związek koncepcji historiozoficznej M. D. Kinga z koncepcją paradygmatów T. Kuhna (prof. E. Olszewski); paradygmaty Kuhna w zastosowaniu do historii nauk społecznych (dr F. Bronowski); pojęcie „rewolucji” w naukach przyrodniczych (mgr W. Grębecka); zmiany paradygmatów a ciągłość tradycji naukowej (dr J. Skarbek); krytyka koncepcji nauki „ponadhistorycznej” (dr T. Długokęcka).

Na drugim posiedzeniu Zespołu (12 marca) dr Andrzej Wierzbicki z Instytutu Historii PAN przedstawił problematykę tzw. „okcydentalizmu” w polskiej historiografii, dając próbę konstrukcji modelu tej tendencji. W dyskusji poruszono następujące zagadnienia: propozycje ogólnych, syntetycznych pojęć, nadających się do możliwie adekwatnego ujęcia tendencji przeciwstawiających się „okcydentalizmowi” (prof. M. Serejski); sprawa rozróżnienia między sferą rzeczywistych faktów historycznych a sferą postulatów (głoszonych przez historyków) — przy

konstruowaniu pojęcia „okcydentalizm” w historiografii polskiej (dr F. Bronowski); potrzeba przeprowadzenia badań porównawczych nad „okcydentalizmem” polskim i „okcydentalizmem” występującym w historiografii innych krajów Europy wschodniej, przede wszystkim w Rosji przedrewolucyjnej (doc. J. Maternicki); analogie między „okcydentalizmem” w historiografii a „okcydentalizmem” w historii myśli filozoficznej (mgr W. Mincer).

Trzecie posiedzenie (21 maja) poświęcone było omówieniu przez doc. Janinę Żurawicką z Archiwum PAN warszawskiego środowiska naukowego z drugiej połowy XIX w. Dyskusja koncentrowała się wokół następujących problemów: stosunek środowiska warszawskiego do krakowskiego (prof. M. Serejski, dr F. Bronowski); warunki materialne pracowników naukowych w Królestwie i Galicji (dr F. Bronowski, doc. J. Żurawicka, dr M. Wierzbicka, mgr A. Biernacki); pochodzenie społeczne ówczesnej polskiej kadry naukowej (dr F. Bronowski); poziom intelektualny warszawskiego środowiska naukowego (prof. M. Serejski, doc. J. Żurawicka).

J. S.

KRONIKA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

SESJA POPULARNONAUKOWA W LUBINIE W 300-NĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI JANA JONSTONA

Staraniem Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubiąskiej, przy współudziale Komitetu Powiatowego PZPR i Urzędu Powiatowego w Lubinie, dnia 6 kwietnia 1975 r. odbyła się w Domu Kultury Zagłębia Miedziowego popularnonaukowa sesja poświęcona pamięci Jana Jonstona (1603—1675). Udział wzięli przedstawiciele miejscowego społeczeństwa (ok. 150 osób), przedstawiciele naukowych i kulturalnych towarzystw Opola, Brzegu, Wrocławia, Legnicy, Leszna oraz zaproszeni goście z Uniwersytetu w Krakowie, Wrocławiu i z Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN. Po powitaniu uczestników sesji przez zastępcę naczelnika powiatu inż. Józefa Golemę, odbyła się część referatowa (przewodniczyła stojąca na czele Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubiąskiej — dr Wanda Goebel) z następującym programem: *Kultura XVII w. w Polsce* (prof. W. Czapliński), *Kultura w XVII w. na Śląsku* (dr K. Matwijowski), *Jan Jonston — wzór polihistora, encyklopedysty XVII w.* (doc. S. Szpilczyński), *Minerały i surowce mineralne w dziełach Jonstona* (prof. K. Maślankiewicz). Referaty ukazały wkład i rolę Jana Jonstona w aspekcie osiągnięć ówczesnej kultury naukowej zarówno w świecie, jak i w Polsce, a zwłaszcza na Śląsku.

Jonston 19 lat życia spędził w swoim majątku w Składowicach, oddalonym o 6 km od Lubina, gdzie zachował się jeszcze dworek, w którym mieszkał. Po części referatowej uczestnicy sesji udali się autokarami do Składowic, gdzie sekretarz propagandy KP PZPR — Jan Kurasz dokonał uroczystego odsłonięcia reliefu pamiątkowego wmurowanego na zewnętrznej stronie ściany dworku. W parterowych pomieszczeniach dworku została otwarta Izba pamięci Jonstona, która będzie wzbogacana z biegiem lat. Organizatorzy sesji przygotowali dla uczestników okolicznościowe znaczki z miniaturowym wyobrażeniem wmurowanego reliefu. Materiały sesji mają się ukazać w formie drukowanej.

Stanisław Szpilczyński